

ČESKÁ REPUBLIKA

Hlava státu: **Miloš Zeman**

Předseda vlády: **Bohuslav Sobotka**

Romové byli nadále vystaveni rozšířené diskriminaci. Evropská komise iniciovala soudní řízení proti České republice za diskriminaci romských žáků ve vzdělávání. Bylo odhaleno špatné zacházení s lidmi s mentálními postiženími ve státních institucích. Muslimové čelili ve společnosti rostoucímu nepřátelství.

Background

Policie v říjnu oznámila zahájení šetření údajné manipulace a kupování hlasů romských občanů během komunálních voleb, které ten měsíc proběhly. Podle nevládních organizací monitorujících volby byly praktiky kupování hlasů využity řadou politických stran v několika regionech.

Diskriminace – Romové

V červnu kritizoval Výbor OSN pro ekonomická, sociální a kulturní práva českou správu za vysoké počty romských žáků v takzvaných praktických školách (bývalých zvláštních školách), které jsou určené žákům s lehkým mentálním postižením. Výbor po vládě požadoval vymýcení praxe, kvůli níž dochází k segregaci romských žáků, a po postupném zrušení praktických škol. Doporučil, aby běžné školy poskytly inkluzivní vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněných prostředí a romských žáků.

V září zahájila Evropská komise soudní řízení proti České republice za porušení zákazu diskriminace ve vzdělávání, stanoveného ve směrnici EU o rasové rovnosti.

V srpnu, přes čtyři roky po omluvě vlády za nucené sterilizace romských žen, oznámil ministr pro lidská práva návrh zákona, v němž nabídl jednotlivým obětem finanční odškodnění v rozmezí 3500 – 5000 EUR. Podle nevládní organizace Český helsinský výbor bylo v letech 1972-1991 nuceně sterilizováno téměř 1000 žen; ty by měly mít nárok finanční odškodnění.

Vláda v listopadu uznala, že Romové jsou nadále obětí diskriminace v přístupu k ubytování, vzdělání, lékařské péče a na trhu práce. Vládou zadaná Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2013 upozornila na překážky v získávání cenově dostupného bydlení, včetně diskriminace soukromými majiteli. Zpráva také zdůraznila neúměrné zastoupení romských dětí v praktických školách.

Zločiny z nenávisti

Ústavní soud v říjnu odmítl odvolání dvou pachatelů proti délce jejich trestu za žhářský útok na romskou rodinu v dubnu 2009. Dvouletá dívce útočníci způsobili popáleniny na 80 % těla.

Diskriminace – muslimové

V médiích se objevují zprávy o občasných případech vandalismu na pražské mešitě, včetně načmáraných islamofobních vzkazů. Ke konci roku policie incidenty stále vyšetřuje.

V září podepsalo téměř 25 000 lidí petici požadující, aby registrované Asociaci muslimských komunit nebyla přiznána „rozšířená práva“. Zákon o církvích povoluje náboženským organizacím, které jsou registrované alespoň deset let, podání žádosti o „rozšířená práva“, včetně práva vyučovat náboženství ve státních školách a uznávání náboženských svatebních obřadů. Petice požadovala, aby vláda nepovolila otevření muslimských škol, vyučování islámu ve školách státních, ani muslimskou bohoslužbu ve vězeních. Ke konci roku Asociace muslimských komunit o „rozšíření práv“ nezažádala.

Veřejná ochránkyně práv (ombudsmanka) v září uvedla, že Střední zdravotnická škola diskriminovala dvě ženy – uprchlici ze Somálska a žadatelku o azyl z Afghánistánu – tím, že jim zakazovala nošení šátků. Ombudsmanka objasnila, že zákon nezakazuje používání náboženských symbolů ve školách a že zdánlivě neutrální zákaz jakékoli pokrývky hlavy je nepřímo diskriminační. Stížnost somálské studentky k České školní inspekci byla zamítnuta.

Mučení a špatné zacházení

Pokračovalo špatné zacházení s pacienty s mentálními postiženími v psychiatrických léčebnách. Organizace Centrum advokacie duševně postižených a Liga lidských práv vládu vyzvaly k okamžitému zákazu síťových lůžek a dalších nehumánních omezovacích prostředků. Ve zprávě hodnotící situaci v osmi psychiatrických nemocnicích zdokumentovaly nevládní organizace nepřetržité používání omezovacích prostředků, jako jsou síťová lůžka, lůžkové popruhy a neregulované podávání nadměrného množství léků. V reakci na zprávu nevládních organizací navštívila ombudsmanka v srpnu šest nemocnic a také zaznamenala důkazy o používání omezovacích prostředků. Kritizovala nedostatek efektivní kontroly jejich používání a požadovala legislativní změny, které by zavedly důslednější mantinely.

Obránci lidských práv

V říjnu byly během „týdnu proti antirasismu a xenofilií“ krajně pravicovými hackery napadeny stránky nevládních organizací Český helsinský výbor a Vzájemné soužití. Napaden byl také osobní emailový účet koordinátorky brněnské skupiny Amnesty International; hackeři následně zveřejnili interní komunikaci členů skupiny na svých stránkách. Český helsinský výbor oznámil, že na hackery podá trestní oznámení.

Uprchlíci a žadatelé o azyl

Navzdory plánům vytvořit malý program na přesídlení syrských uprchlíků se vláda v říjnu rozhodla podporu omezit na humanitární asistenci, konkrétně na poskytování akutní zdravotní péče syrským uprchlíkům v Jordánsku.